

Watvedt Per Gjermund
1892 Degernes

Deres ref.:

Vår ref.: 2004/41
MA1-M1 ANJO 411.1

Saksbeh.:

Dato: 2. februar 2004

■ **Henvendelse vedrørende Prior Norge BAs pålegg om installasjon av bakteriedrepende ultrafiolette lysrør i vannforsyningen**

Avgjørelse A2004-2

Konkurransetilsynet viser til ditt brev av 13. januar 2004. Vi forstår henvendelsen slik at De ber Konkurransetilsynet om å vurdere Prior Norge BAs (Priors) pålegg om installasjon av bakteriedrepende ultrafiolette lysrør i vannforsyningen etter konkurranseloven (krrl.) § 3-10 om konkurranseskadelig atferd.

Sakens bakgrunn

Bakgrunnen for henvendelsen er at Prior har innført et pålegg om installering av bakteriedrepende ultrafiolette lysrør i vannforsyningen (heretter bakteriedrepende lysrør) for alle sine kyllingleverandører som ikke er tilknyttet kommunalt drikkevann. Det blir opplyst at innstallering av slike bakteriedrepende lysrør vil koste omtrent 100.000 NOK. Det ovennevnte kravet blir fra henvender sett på som urimelig, da han over en lengre periode har tatt en rekke prøver av vannforsyningen, et borehull på 150 meter, som viser at vannet er bakteriefritt og av god kvalitet.

Prior opplyser at pålegget er et ledd i Priors bekjempelse av *Campylobacter*. *Campylobacter* blir sett på som et stort problem, og det antas at fjørfe representerer en vesentlig smittekilde for mennesker. Det er utarbeidet en egen handlingsplan for å redusere smitte via fjørfekjøtt.

Forholdet til konkurranselovens bestemmelser

Konkurransetilsynet kan med hjemmel i krrl. § 3-10 gripe inn mot ”vilkår, avtaler og handlinger dersom tilsynet finner at disse har til formål, virkning eller er egnet til å begrense konkurransen i strid med formålet i lovens § 1-1”. Lovens formål er å sørge for en effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for virksom konkurranse.

Eksempler på atferd tilsynet kan gripe inn mot er vilkår, avtaler og handlinger som kan opprettholde eller styrke en dominerende stilling i et marked ved hjelp av konkurransehemmende metoder, eller begrense kunders valg, fordyre produksjon, distribusjon eller omsetning, stenge

konkurrenter ute eller nekte forretningsforbindelse eller medlemskap i sammenslutninger, jf § 3-10 annet ledd bokstav a og b.

Konkurransemessig vurdering

Krrl. § 3-10 retter seg mot tilfeller der markedet svikter og medfører en ineffektiv ressursbruk som følge av noens konkurransebegrensende atferd. For at vilkåret om at atferden må ha som formål, virkning eller være egnet til å begrense konkurransen i strid med lovens formål skal være oppfylt, vil det normalt være en forutsetning at det forligger markedsakt. Prior har markedsakt hva angår markedet for slakt av kylling. I enkelte deler av landet er de den eneste markedsaktør. Imidlertid er det å være en dominerende aktør ikke i seg selv tilstrekkelig til at vilkåret om å gjøre inngrep er oppfylt.

For at det skal være aktuelt med inngrep etter krrl. § 3-10 må det foreligge konkurranseskadelig atferd i strid med lovens formål. Spørsmålet blir da om Priors pålegg om installering av bakteriedrepende lysrør kan sees på som konkurransebegrensende atferd.

Pålegget til kyllingleverandører om å installere bakteriedrepende lysrør dersom de ikke er tilknyttet kommunalt drikkevann er et tiltak fra Prior for å ivareta matvaresikkerheten. Vi har en viss forståelse for at pålegget kan oppfattes som urimelig dersom det kan bevises at vannet som benyttes i kyllingproduksjonen er av tilfredsstillende kvalitet. Konkurransetilsynet kan imidlertid ikke se at dette pålegget kan virke konkurransevridende eller konkurransehemmende til fordel for Prior. Det er rimelig å anta at dersom Prior kommer med mange pålegg som gjør deres leverandører av kyllinger mindre fornøyd med Prior, vil dette heller gjøre det lettere å etablere et konkurrerende slakteri.

Konkurransetilsynet har derfor kommet frem til at pålegget om installasjon av bakteriedrepende lysrør ikke fører til en begrensning i konkurransen i strid med lovens formål, og finner at det ikke er grunnlag for inngrep etter krrl. § 3-10.

Avslutningsvis vil vi bemerke at det fra landbruksmyndighetenes side i utformingen av reguleringsordningene i landbruket har vært forutsatt at de store samvirkebedriftene, som skal stå for reguleringen, har markedsakt. I St. mld. nr. 19 (1999-2000) er det uttalt at det er viktig med et sterkt landbrukssamvirke for gjennomføringen av landbrukspolitikken. Vi har i mange sammenhenger uttalt oss kritisk til at en av markedsaktørene blir tildelt en slik særskilt rolle som markedsregulator, fordi det kan ha konkurransevridende virkninger. Dersom det i det hele tatt er behov for ulike former for reguleringer av markedet, bør disse administreres av et offentlig organ for å sikre konkurransenøytralitet. Konkurransetilsynet har imidlertid ikke fått gjennomslag for dette forslaget.